

NÉPNEVELŐ

A MAGYARORSZÁGI KATH. TANÍTÓSÁG HIVATALOS LAPJA

Kiadja a SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT Budapestben.

Megjelenik minden héten egyszer, vasárnap.

Megkapja e lapot minden kath. népköztartási intézet egy példányban ingyen.

Előfizetési ár: egész évre 6 K.

Kéziratokat nem küldünk vissza.

Szerkesztőség és kiadóhivatal

BUDAPEST,

VIII., Szentkirályi-utca 29.

(SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT)

A pályázati hirdetéseknek minden egyes szót, minden közlés után 6 fillér fizetendő.

Allandó hirdetéseknek nagyobb kedvezmény.

Kisebbségi hirdetések külön árszabás.

Egész oldal...kor. 50.— Negyed oldal...kor. 15.—

Fél oldal... * 28.— Nyolcad oldal * 10.—

A díjak előre bekielendő a Szent-István-Társulathoz.

Mozduljunk meg...

II.

Nem tudom, ki hogyan gondolkozik, de én azt hiszem, hogy a magyar kath. tanítóság elsődrendű feladata volna, hogy az önszegélyezés kérdését nagyobb lelkesedéssel felkarolja. Huszonöt éves jubileumát üli ez évben az Országos Kath. Tanítói Segélyalap és annak tevékeny elnöke a 25 év jubileumán azt lesz kénytelen konstatálni, amit úgy ő, mint elődei is az alap központi gyűlésein évről-évre hangsúlyoztak, hogy a magyar kath. tanítóság önsorsával keveset törődik, az alapján alig minden tizedik tanító a tagja. Pedig a nagyméltóságú püspöki kar huszonöt évvel ezelőtt szép reményekkel és 40 ezer korona adománnyal indította magasztos útjára a Segélyalapot s azóta is igen sokan járultak főpapjaink sorából a töke gyarapításához jólelkű adományaikkal, csak a kath. tanítóság, akinek első sorban kellene megmozdulnia az alap fellendítésére, az marad még mindig tétlenül. Valóban szegényünk, hogy ezideig egyetlen országos intézményünk nincs az ország szívében, de sehol az országban, amely a kath. tanítóság kartársi szeretetének volna országos jellegű alkotása. Dícséretes buzgalommal találkozunk az országos kath. árvaház létesítése érdekében ugyancsak a Segélyalap intézősége részéről, de Walter Gyula prelátnak elnöknek, valamint a végrehajtó bizottságnak lelkesebb-nél-lelkesebb felhívása nem tudja megnyitni a szíveket s ott vagyunk, hogy a kath. tanítói árvaházat — *megfelelő töké hányában* — még ez évben sem nyithatjuk meg. Nem kellene egyéb, csak hogy minden kath. tanító *megmozduljon* és belépjen az alap tagjai sorába. Mily csekély az az évi 2 korona, ezt megvonhatná magától a tizenötezer kath. tanító, kivétel nélkül.

És ott állana a kath. tanítók háza, hogy hirdesse mindenkinek, a kiket illet, hogy a magyar kath. tanítók *tudnak* és akarnak jót tenni egymással, szívük át van hatva a legnagyobb

tanító által először terjesztett igaz felebaráti szeretettől. Mily hatalmas kifejezője volna a kath. tanítók országos háza a kath. tanítók kölcsönös egyetértésének, tiszteletének és becsülésének, ami szükséges ahhoz, hogy nemcsak minket, hanem az egész kath. magyar társadalmat betöltsse annak tudata, hogy a kath. tanítóság igenis *akar és tud* önsorsával törődni. És a kath. magyar társadalom nemes büszkeséggel látná a kath. tanítók sorait, akikre bizva van, hogy a Mária országában a kereszt hatalmát új erőre éleszték.

Az önszegélyezésnek már szebb példáit találjuk az egyes egyházmegyék tanítóegyesületi életében. Számos oly virágzó kath. tanítóegyesületünk van, amely tagjait anyagi szükség esetében szerető szívvel istápolja. Ilyenek az egri, a kalocsai, veszprémi, szombathelyi, besztercebányai és roznány-egyházmegyéi, valamint az erdélyi kath. tanító szövetség; sőt a lapunkban sűrűn közölt érdekes és tanulságos tanítógyűlési értesítések igazolják, hogy még az esperes-tanítói körök is istápolják segélyre szorult kartársaik avagy azok hozzátartozóit. És ez igen becses, főlemelő tanulsága a kath. tanítói egyesületi életnek, amellet, hogy némi dicsekvéssel szólva, hovatovább mindig szélesebb és szélesebb merdében foglalkozik az egyesületi tevékenység a szoroson vett népiskolai pedagógiának elméleti és gyakorlati kérdéseivel.

De most nem errol tárgyalok, de azért jól esett mindezt mint teljes bizonyosságú igazságot hangoztatni, hogy ezáltal is ezen cél felé terelődjek minél jobban a kath. tanítói egyesületi tevékenység. Most pedig az önszegélyezésnek az egyes egyházmegyék körében tapasztalható legszebb példáira utalok. Életem kedves percei közé számítom azt a pár órát, amit egy ízben a kalocsai kath. tanítók házában töltöttem. Avagy ki ne emlékeznék arra a szép napra, mikor az orsz. kath. Tanügyi Tanács egyik közgyűlése után kirándult Vácra, hogy megtekintse a vácegyházmegyei kath. tanítók gyermekeinek internátusát. Hasonló alkotásokra tö-

rekszik több egyházmegye tanítósa, így az egri, a pécsi, veszprémi, szatmári, besztercebányai, szombathelyi egyházmegyék tanítóegyesületei is mind munkába vették a kath. tanítók házának megteremtését.

Több kevesebb eredmény jutalmazza itt-ott a buzgóak munkásságát, de az eredményről néhol panaszok hallatszanak. Némuljanak el ezek a panaszok. Mozduljanak meg a tanítói szívek, hogy Mailáth gróf püspök lelkesítő szózatának hatása a kath. tanítók önszegélyezésének ügyét úgy az ország, mint az egyházmegyék területére eső tevékenységeiben minél rövidebb idő alatt teljes eredményre segítse.

Hálátlanok volnánk, hogy ha ennél a kérdésnél nem említenők fel, hogy Pécsen gróf Zichy Gyula püspök úr által alapított *Piusz*-intézet és Szatmáron az *Irsik*-féle kiskonviktus fogadja szeretettel hajlékába az egyházmegyei kath. tanítósa tanulni vágyó gyermekeit.

A kath. tanítók a társadalomban is tényezők; arról, hogy a köztevékenység terén hogyan és mi módon kellene hatásossá tenni a kath. tanítói munkásságot, arról a jövő számban.

Ember Károly.

Ifjúsági egyesületek szervezése.

Az ifjúsági egyesületek szervezése nem könnyű feladat. Sok fáradságot és nagy tapintatot igényel. Az ifjúságot úgy hirtelenében összehozni, hamarjában egy testté forrasztani még kisebb helyeken sem lehet. Az egyesülést bizonyos előkészítő munkának kell megelőznie, nehogy már az első lépésnél a füstbement tervek száma legyen eggyel gazdagabb.

Az előkészítésnek párhuzamosan a templomból és az iskolából kell kiindulnia, és pedig az általános vagy gazdasági ismétlőiskolából. Fontos ez azért, mert az ismétlőiskola növendékei szolgáltatják majd az egyesület részére alkalmas anyagot egyrészről, másrészről pedig azért, mert ez az anyag az iskolakölezettség révén megközelíthetőbb annál, mely rövidebb, hosszabb idő óta már túl van az iskolaköteleles koron és a tekintélyt sem nem tudja, sem nem akarja ismerni és elismerni.

A tanító közreműködésére már itt, a kezdet elején szükség van. Előkészítő munkájának az ismétlősök harmadik évfolyamánál kell kezdődnie. Megismerteti az egyesülés, az összetartás eszméit, az egyesület célját, jelentőségét, az ifjúságra vonatkozó nagy hasznát, üdvös voltát. Kiemeli az egyesületben kínálkozó nemes szórakozások, tisztas mulatságok értékét. S minden kínálkozó alkalmat megragad és fölhasznál arra, hogy saját lelkes érzéseit, meggyőződését belejűk szuggereálja avégből, hogy a társulás gondolatát növendékei megszeressék és ennek nyomán az egyesülés iránti érdeklődésük, vágyakozásuk fölébredjen.

Városokon, ahol az egyesületi élet többféle alakban virágzik, a szemléltetést is fölhasználja arra, hogy szavainak fogamatosságát növelje, biztosítsa. Például elvezeti ezt az évfolyamot a legényegyesületbe, vagy a kath. körbe és az ott folyó élet mozzanatainak egy-egy tükörképét bemutatja. A közvetlen szemléletben, az eleven példában sokkal több megyőző erő rejlik, mint száz elméleti előadásban, vagy bizonyításban.

Ilyen előkészítés után ezzel a végső évfolyammal bizvást meg lehet kísérelni az eszme megvalósítását. A végleges szervezkedésre azonban jól kell megválasztani az arra alkalmas időt. Az alakulásra semmi esetre sem volna kedvező az az idő, mikor az évfolyam elhagyja az iskolát. A kapuzás u. i. akkora esik, midőn a mezőgazdasági munka megkezdődik s amikor az érintkezés az ifjúság elfoglaltsága, esetleg egy részének távolléte következtében meg van nehezítve. Jobb időt kell tehát keresni az alakulásra. Addig is azonban módját ejtjük annak, hogy az érintkezés, a kapcsolódás, a szolidaritás tanító és ifjúság között teljesen meg ne szakadjon; mert a kapcsolat meglazulása könnyen teljes elszakadást jelenthetne. Leghelyesebb, ha — előzetes megállapodás szerint — 2—3 hetenként és pedig vasárnap rövid összejevetelt tartunk az iskolában és az érdeklődést lelkes szeretettel újra meg újra fölcsitjuk, jobban mondva: elaludni nem engedjük. Itt egyúttal az alakulás tervének és körülményeinek részletes megbeszélésére is jó alkalom kínálkozik.

Magára az egyesületté alakulásra legkedvezőbb a téli idő.

Nem titkolom el abbeli gondolatomat, hogy annak a csoportnak helyzete, mellyel a szervezést megvalósítani akarjuk, kezdetben előreláthatólag nehéz, sőt esetleg válságos lesz. S fölmerül előttem az a kérdés, hogy a megalakulás sikere, ha csakugyan sikerrel jár, biztosíthatná-e az érdekeben fáradozó tanítót az egyesület megmaradásáról? Megmondom: mi okozza ebbéli aggodásomat? Egész bizonyosnak tartom, hogy az ifjúságnak egyesületen kívül álló tömege csúfolódással, kicsinyléssel, gáncsolással, talán üldözéssel molesztálja majd az egyesületi tagokat, uton utfélen ellenséges szándékkal, kihívással fogja nyugtalanítani, esetleg megfélemlíteni azokat, sőt, megeshetik, hogy egész nyers erejével azon lesz, hogy szétnyomja az új egyesületet. Ezt mint valószínű eshetőséget, számításba kell vennünk s azért, hogy holt pontra ne jusson az egyesület, a kellő ellenhatásokról, a bentlevők jogvédelméről részint okos megelőzéssel, részint alkalomszerűen, pillanatnyi intézkedésekkel kell gondoskodnunk.

A megelőzésnek egyik módja az lehet, ha az egyesület megalakulását a legnagyobb ünnepeység keretében eszközöljük. Például nemzeti lobogó alatt az előljárási részvételével a templomba vonulás, ott vagy nyílt térségen való fogadalm, néhány buzdító, lelkesítő beszéd, egy

gyűjtő hatása, hazafias dal olyan meghatározó jelenetet képezhet, mely bensőségeinek, tartalmának közvetlenül ható erejével, lelketfogó melegségével, külsőségeinek látványosságával az elleneséges indulatot is meglepi, leteperi vagy leszereli. Azt gondolom, ennek látása a kevésbé kérges szívűeket, a romlatlanabb erkölcsűeket ha nem is egyenes belépésre, de passzív magatartásra bírja. Amennyiben pedig a rosszakarat mégis utat-módot keresne és találna arra, hogy rátorjón a már szervezett, de gyöngébb csoportra, akkor a jog és önvédelem végső eszközehez kell folyamodnunk: a nyers erővel szemben az polgárok tekintélyét, s ha ez nem elég, akkor a hatalmat, a rendőri beavatkozást kell igénybe vennünk.

Az ifjúsági egyesület szervezésére vonatkozó tervem arra van alapítva, hogy a leendő ifjúságot fokozatosan, évfolyam csoportonként, korosztályok szerint neveljük bele az egyesületi életbe. Nem kifogásolom én azt az irányt sem, mely az összes ifjúságból alkalmas egyének kiválogatása alapján tartja célszerűnek a szervezést. Csak hogy a kétrendbeli célszerűség között mégis némi értékkülönbséget látok. S úgy vélem, döntés esetében a mérleg az én tervem javára esnék. Mert mellettem szól a jobb előkészítés lehetősége és az, hogy az anyag, melyből az ifjúság legfiatalabb rétege alakul, tekintettel arra, hogy még némiképpen a nevelés hatalma alatt áll, az alakításra, egyes. taggá nevelődésre alkalmasabb az élet szabadságaiban tomboló ifjúságnál. Ellenben a másik terv szerint egy féktelen tömegből kell nagy körültekintéssel és emberismerettel kiválogatni az arravaló elemeket, melyeknek simulékonyágában túlságosan bízakodni könnyelműség volna; mert ezeknek, a hátuk mögött álló s az egyesületbe bekívánkozni nem óhajtó tömeggel nehezebb volna megtagadni az eddigi közösséget, mint azoknak, kik a szolidaritás kötelekébe még föl sem vették. Amott a visszaesés valószínűsége nagyobb, mint emitt.

A szervezés dolga az első korosztállyal még nincs befejezve. Ez csak egy egység a rétegsorban. Az elsőhöz csatlakoznak évről-évre a többi évfolyamok, míg végre 5—6 év után a rétegsor teljessé lesz, amikor t. i. az egész 16—20—21 éves ifjúság az egyesület nevelő hatásai alá, egy közös erkölcsi térre kerül. Egy-egy évfolyam belépése természetesen újabb erőt visz az egyesületbe, amiből az következik, hogy ebben az arányban az ifjúságnak kívül álló csoportjai, vagy esetleg töredékei, melyek az ellenséges befolyást képviselik, egyenként letűnnek a szereplés színteréről. Ennek folytán az ellenhatás fokozatosan meggyengül, végre teljesen megszűnik. S ekkor az egyesület kiterjedésbeli fejlődése befejezettnek mondható. Fordulópontot jelent ez az egyes. életében, mert a belső nyugalmas haladás útjába többé számbavehető akadály nem helyezkedhetik.

Az előkészítésre és a külső szervezésre vonatkozólag ezeket a gondolatokat óhajtottam itt leszögezni. A belső szervezés más lapra tartozik.

Baja.

Novoth István.

HIVATALOS KÖZLÉSEK.

Szobeli tanképesítő vizsgálatok sorrendje az esztergomi főegyházmegyében.

Az esztergomi tanítóképző intézetben f. évi június hó 21. és következő napjain. Érseki biztos Schiffer Ferenc p. prel., prépost-kanonok, főtanfelügyelő, miniszteri biztos Schwetz Vilmos kir. tanfelügyelő.

A budapesti IV. ker. (Angolkisasszonyok intézete) felső nép- és polgári iskolai tanítóképző intézetben f. é. május hó 12. és következő napjain. A vizsgáló-bizottság elnöke Schiffer Ferenc p. prel., prépost-kanonok, főtanfelügyelő.

A budapesti IV. ker. (Angolkisasszonyok intézete) kir. kath. elemi iskolai tanítóképző intézetben f. évi június hó 12. és következő napjain. Érseki biztos dr. Walter Gyula p. prel., apát-kanonok, központi szem. kormányzó. Miniszteri biztos Mosdósy Imre székesfővárosi kir. tanfelügyelő, vagy helyettese.

A budapesti Ránóder-féle kath. tanítóképző intézetben f. évi június hó 21. és következő napjain. Érseki biztos Kereszthy Viktor dr. pozsonyi kanonok, miniszteri biztos, a székesfővárosi kir. tanfelügyelő vagy helyettese.

A pozsonyi tanítóképző intézetben f. évi június hó 14. és következő napjain. Érseki biztos Gail Sándor pozsonyi kanonok, miniszteri biztos dr. Radnay Rezső miniszteri osztálytanácsos.

A nagyszombati tanítóképző intézetben f. évi június hó 14. és következő napjain. Érseki biztos Weisz Ferenc nagyszombati kanonok, miniszteri biztos Schwetz Vilmos kir. tanfelügyelő.

Az esztergomi óvónőképző intézetben f. évi június hó 9—11. napjain. Érseki biztos Bogissich Mihály c. püspök, p. prel. kanonok, miniszteri biztos Schwetz Vilmos kir. tanfelügyelő.

Pályázat. Az egri róm. kath. érseki tanítóképző intézet I. osztályába az 1909/10. iskolai évre 10 kedvezményben részesülő tanuló fog fölvetetni, akik közül három ingyenes (ebéd- és vacsorából álló) ételmezzet, kettő 200 kor. ösztöndíjat és 200 kor. segélydíjat nyerhet. Folyamodhatnak olyan éptestű és egészséges tanulók, akik életük 14 évét már betöltötték, de 18 évét még túl nem haladták és a gimnázium, reál-, vagy polgári iskola IV. osztályát sikerrel elvégezték. A kérvényeket az egri bibornok érsek úr ő eminenciájához kell címezni s alulírott igazgatóhoz folyó évi május hó 31. én küldeni. A kérvényekhez csatolni kell: 1. keresztlevelet, 2. iskolai bizonyítványt a múlt iskolai évről és felévi értesítőt a folyó évről, 3. tiszti orvosi bizonyítványt folyamodónak a tanítói pályára alkalmas voltáról, 4. hatósági bizonyítványt a szülők vagyoni állapotáról. Folyamodók tartoznak a szabályszerű iskolai végbizonyítványt ennek megszerzése után azonnal, de legkésőbb július hó 1-ig az igazgatóhoz beterjeszteni. Akik fölvetelüket az I. osztályba minden segélyre való igény nélkül biztosítani akarják, kérelmezzék azt szintén május hó 31-ig az intézeti igazgatóságtól, bemutatva a fentebbi 1. 2. 3. szám alatt jelzett okmányokat, az iskolai végbizonyítványt pedig július hó 1-ig terjesszék be. Eger. 1909. évi április hó 29. Venczell Ede igazgató.

Felvétel a tanítóképzőbe. A szepeshelyi róm. kath. tanítóképző-intézet I. évfolyamába a jövő 1909/10. tanévre oly éptestű növendékek vétetnek fel, akik 14-ik évüket már betöltötték, de 18 évesnél nem idősebbek és annyi előképzettséget igazolnak, amennyit a közép- vagy polgári iskola IV., illetve a felső népiskola III. osztályának sikeres elvégzése nyújt. E követelmények iga-

zolása szabályszerű iskolai bizonyítvánnyal, vagy kivételként az intézetnél leteendő felvételi vizsgálatlaltörténik. Az intézet rendszeres továbbfejlesztésére a teljes négy évfolyam felállítására készül az állvány, a jövő, 1909/10. tanévben fenálló I. és III. évfolyamon kívül tervbe vett II. évfolyamra is beadhatók a felvétel iránti kérvények. Felvehető a tanítóképző-intézet I. vagy a közép-illetve polgári V. osztályát sikerrel végzett tanulók, utóbbiak az I. évfolyam különböző tárgyaiból (testi és élettanból, hegedűből, zongorából és énekből) vizsgálatot tesznek. A III. évfolyamba felvehető, akik a közép- vagy polgári iskola hat osztályát sikeresen végezték. Az ilyen tanulók az I. és II. évfolyam különböző tárgyaiból (test-élettanból, lélektanból, oktatásból, hegedűből, zongorából, orgonából és énekből) vizsgálatot tesznek. A felvétel iránti kérvényhez csatolandó: 1. keresztlevel, 2. orvosi bizonyítvány, 3. utolsó iskolai bizonyítvány. A jelentkezők kérvényeik elintézéséről eleve értesítetnek. Szegénységüket igazoló, erkölcsi tekintetben kifogástalan növények 80—100 korona segélyben részesülnek. Kelt Szepeshelyen, 1909. május hó.

EGYESÜLETI ÉLET.

Meghívó. A «Pécs-egyházmezei róm. kath. tanító-egyesület» gödrői esperesi köre május hó 27-én Sásdon tartja rendes ülését. Az ülés reggel 9 órakor szentmise előzi meg. Tárgysorozat: Elnöki megnyitó. Tartja: Kovács Imre eskóosztósi tanító. A múlt ülés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése. A pénztáros jelentése. Szalai Antal sásdi tanító által a népiskolában fokozatosan készített slójd munkák bemutatása. A pécsi püspöki tápintézetben a kör által fenntartott hely odaitételese. Pályatetelek kitűzése. A jövő körüli ülés helyének megállapítása. Elnöki jelentések. Indítványok. *Kovács Imre* körüi világi elnök.

Meghívó. A «Pacs-nagykapornaki esp. ker. egyesített tanító-köre» folyó évi május hó 27-én délelőtt 9 órakor Zalaszentivánon közgyűlést tart, melyre a kör t. tagjai és a tanügy iránt érdeklődő közönség tisztelettel meghívotnak. A gyűlést szentmise előzi meg. A tárgysorozat főbb pontjai: A helybeli osztálytanító úr gyakorlati tanítást tart. *Boda Gyula* szentpéteruri kántortanító úr felolvasása: «A gyermekek vallásos neveléséről». *Máli G.* tilaji kántortanító úr ismertet a Novák-féle fonomimikai eljárást. *Szita Boldizsár* nagykapornaki kántortanító úr értekezése a «Nőnevelés» című tételről. A nyugdíjrevízió tárgyalása. Előadja *Tamássy Géza* kallósi kántortanító úr. Nagykapornak, 1909. május 9. *Szita Boldizsár*, egyesületi elnök. *Tamássy Géza*, egyesületi jegyző.

Meghívó. A «Marcali-Següsi Egyházkerületi Róm. Kath. Néptanító-Egylet» folyó évi rendes közgyűlését 1909. évi május hó 27-én Marcaliban, a róm. kath. iskola helyiségében tartja. A tárgysorozat: 9 órakor szentmise. Bíráló-bizottság jelentése. A pályadíj odaitételese és a pályadíjat nyert dolgozat felolvasása. Szakfelolvasás. A nagygyűlés tárgyait megismerés és hozzászólhatóság céljából közlöm: Ifjúsági egyesületek szervezése. A tanítói nyugdíjtörvény revíziója. A kath. tanítók fizetésügye. A «Gondviselés» alap ügye. A «Tanítók Háza» ügye. Az iskolaszéki jegyzők tiszteletdíja. Az iskolai irattár, ifjúsági és tanító-testületi könyvtár szervezése. A Népevelő kibővítése. *Egri Károly*, együleti elnök.

Az a bizonyos 50%. — Az 1875: 32. t. c. 28 §-ának b) pontja nagy elkeseredést szült országsszerte a tanító-ság között, különösen mi kántortanítók érezzük hátrányait. A tanúgygel foglalkozó lapok is fejtegetik ezt az ügyet, sok mindenfélet ajánlanak, de az igazság és ez a § oly messze járnak egymástól, hogy összeegyeztetni őket majdnem lehetetlen. A törvény a nyugdíjintézetbe fölvevő tagra nyugdíjigénye után 5%-ot ró első ízben és 40 évi tartamra évi 2%-ot és az a bizonyos 50% akkor valik esedékessé, ha szolgálat közben magasabb javadalommal egybekötött állomásra lépünk elő. Ha az

ember a szavakon akarna rágódni, ennél a pontnál is sokat lehetne beszélni, mert a törvény eredeti rendelkezése úgy látszik az volt, hogy ez az 50% állomás-változtatásnál fizetendő. De számoljunk egy keveset. Én római katolikus kántortanító vagyok, tehát olyan tanító, akit igen keményen sújt az említett §-nak igazsága. Mostanáig ugyanis 600 korona után fizettem nyugdíj-adót, ennyire lettem fölvevő tiz évvel ezelőtt, holott fizetésem már akkor is meghaladta az 1000 koronát. Az 1907-iki törvény azonban elrendelte, hogy ez az 1000 korona egészben tanítói fizetésnek minősítendő, minek az lett a következménye, hogy a különbözet, vagyis 400 korona után, 50%-nyi nyugdíj-adó fizetését tették kötelességemmé. Hogy is lett volna, ha mindjárt 1000 koronára vesznék föl? Fizettem volna 400 korona után 5%-ot = 20 korona és tiz esztendőn keresztül évi 2%-ot = 80 korona, összesen tehát 100 koronát, azaz az a bizonyos 50% éppen megkészszerezi a 100 koronát szegény, nevetlen három gyermekem nyakára. Van azonban két szomszédom, szintén kath. kántortanítók, kik azzal a bizonyos 50%-kal igen kitünően jártak. Ők is 600 korona nyugdíjra fizettek és működtek 40 esztendőnél hosszabb ideig. Ők is megfizették a különbözet utáni 200 koronát. Ők azonban fizettek volna felvételnél 5%-ot 400 korona után = 20 korona és 40 esztendőn keresztül évi 2% = 320 korona, összesen 340 koronát kkmatok nélkül, tehát zsebükből marad 140 korona kkmatok nélkül. Ők már élvezik a nyugdíjat, az 50%-dupláját; családjukat felnevelték, kettesekén, elárvultan állanak az életben, de Istenem, hisz mindnyájan csak nem lehetünk egyenlők, még törvény előtt sem. Azért, kedves kártársaim, tenni kellene ebben az ügyben valamit. Hogy mit, azt magam sem tudom. Talán egyesületileg ismétleten kérelmezni kellene, mert bizony 30% is sok, amint azt ajánlják. Legjobb volna, ha azt a bizonyos 50%-ot a törvény nekünk teljesen elengedné, mert bizony ezzel hazánk tönkre nem jutna és hát ki tehet róla, hogy a családosa apa ilyen matematikus. Vigvár. Valasek József, kántortanító.

IRODALOM.

A Szent-István-Társulatnak az 1908—9. iskolaévre érvényes hivatalos tankönyvjegyzéke kívánatra ingyen és bérmentve haladéktalanul megküldetik. Tartalmazza az elemi és felsőbb nép- és polgári iskolák, tanítóképzők és egyéb oktatási intézetek használatára egyházhathóságilag és miniszterileg is engedélyezett tankönyveket és tanszereket.

ÚJ KÖNYVEK.

Képes olvasókönyv a negyedik elemi osztály számára. Szerkesztették: *Körödy Miklós* és *Szekely Márton* tanítóképző-intézeti tanárok, különös tekintettel a selyemhernyó tenyésztésre. Ára 1 korona. Szerzők célul tűzték a gyermekeknek az élő Magyarország bemutatását. Népeit, még pedig nemzetiségi viszonyok szerint, minden nemzetiségnek életmódját, ruházatát, foglalkozását, továbbá az ország természeti viszonyait s különös súlyt helyeztek a városok leírására, hogy ez által alkalmuk legyen a gazdasági élet szemléltetésére. Rendszerük, hogy mint valami földrajzban, kiindulnak Budapest fővárosból: a fővárost alaposan ismertetve, megfelelni igyekeznek az újabb tanterv ama követelményének, hogy a gyermek a fővárost annyira ismerje, mint saját szülőföldjét. Budapestről a dunántúli vidéken, az Alföldön, a Felvidékeken keresztül bejárják az egész országot, megállapodnak az egyes városoknál s ott mindazon történelmi és alkotmánytani fogalmakat, valamint természetrajzi és népeleti tüneményeket bemu-

tatják, melyek hazánk életére nézve a leglényegesebbek. Kiterjeszkednek a Dráva, Száva vidékére s lehatolva a Magyar Tengerpartra, megvilágítják az egész jeienlegi Magyarországot. *Ezt a menetel egyuttal a tartalomjegyzéknek részletes tantervvé való alakításával fogantatosítják s a bírálót ez elrendezést bravurosnak nevezi.* Természetes, hogy e haladási rendszer már magában rendkívül alkalmas a hazafias irány kultiválására. A bírálót az olvasmányokat «művészieknek» nevezi s valóban gyönyörűek is, mert az ország legjelesebb írói, Jókai, Eötvös, Baáksai, Gaál Mózes, stb. szólnak a gyermekhez a maguk magas művészi nyelvén, de szerzőknek aprólékosan keresztül vitt átalakító munkájával javítva. A vallásos irány elsősorban Jézus Krisztus példabeszédei, kiváló szentírás helyek és a szentek életéből vett nemes példák által van képviselve. A tanterv, főképp a földrajzi és természetrajzi anyag tekintetében, részletesen keresztül van vite. A harmadik osztályban megkezdett selyemtenyésztési tanulmányok részletes szakszerűséggel vannak bevezetve s be van mutatva képekben is a selyemhernyó tenyésztése. A nyelvtan, szintén olvasmányokhoz kapcsolva, alkatrészét képezi e könyvnek. A negyedik osztály egész tananyaga úgy van keresztülvite, hogy ha a tanító tisztán e könyvet a térkép segítségével a gyermekekkel megismerteti, a negyedik osztályban mást tanítania nem is kell. *Az itt ismertetett olvasókönyv realirányú s úgy van tervezve, hogy a népiskola megfelelő osztályának egész tananyagát, a hittant és számtant kivéve, magába foglalja s minden más tankönyvet fölöslegessé tesz.* Tiszteletpéldányokért tessék a kiadó Szent-István-Társulathoz fordulni.

Elemi népiskolai értesítő könyvecske. Miniszteri rendelkezés következtében az állami és községi elemi iskolákban két félévre osztatott fel az iskolaév, tehát évente kétszer kap bizonyítványt a tanuló. A katolikus iskolákra természetesen nem kötelező e miniszteri rendelkezés, azonban mégis akárhány iskolában megváltoztatták a régóta szokásos rendszert, mely szerint évente háromszor: karácsonykor, husvétkor és évvégével adtak bizonyítványt. Így most a kath. elemi iskolák egy részében a két-bizonyítványos, másik részében pedig a három-bizonyítványos rendszer van alkalmazásban. E kétféle szokásra tekintettel a Szent-István-Társulat kétféle *elemi iskolai értesítő-könyvecsket* adott ki, egyiket két félére beosztással, másikat hármassal beosztással. Bármelyiknek az ára 12 fillér.

Rendszeres magyar nyelvtan és stílusztika olvasókönyvvel tanító- és tanítónőképző-intézetek első osztályának. Írta *Bilinszky Lajos* dr. tanítónőképző-intézeti igazgató. *Előnye* ennek a tankönyvnek, hogy az eddigi szokástól eltérőleg egy könyvben nyújtja a Nyelvtant, a Stílusztikát és az Olvasmányokat, miáltal az áttekintést nagyon megkönnyítette. *Előnye*, hogy az elméleti részt kimerítően ugyan, de a lehető legrövidebben, rendkívül világosan és egyszerű nyelvezettel írta meg a szerző. A nyelvtani tudnivalókat oly áttekinthetően csoportosította, hogy olvasás vagy fogalmazás közben nagyon gyorsan és könnyen fölálhatja a tanuló, amire már esetleg nem jól emlékszik s így gyakorlatilag sajátítja el a nyelvtani ismereteket. A helyesírási szabályok ügyes csoportosítása, a magyartalan szólásmódok s az idegen szók jól összeállított táblázata nagyban megkönnyíti úgy a tanár, mint a tanuló munkáját. A Stílusztikát és az ügyiratok ismeretét az jellemzi, hogy kiválóan praktikus. *Előnye* a könyvnek, hogy az olvasmányokat szinte művészi érzéssel válogatta össze a szerző, irodalmunk legjelesebb termékeiből. Ami benne van, az mind irodalmi értékű. Az a terve, hogy a négy osztályon át a tanulók legjelesebb íróinkat s irodalmunk legbecesebb alkotásait mind megismerjék. A valláserkölcsi öntudat, a hazafias és a szociális érzés nevelése és ápolása egyik főfeladata a könyvnek. Nagy gondot fordított arra is, hogy a szemelvényekben egyetlen szó se legyen, ami a leány-növendékek gyöngéd érzületét bánthatná. *A hivatalos bírálót* a legnagyobb elismeréssel fogadta a könyvet. *Ára 2 kor. 80 fillér.* Tekintettel arra, hogy a Nyelvtan

is benne van, jóval olcsóbb az eddig megjelent minden hasonló könyvnel. *Bilinszky Lajos* dr. igazgató-tanár úr tankönyveit eddigelé rendkívül szivesen fogadták s a legtöbb kath. iskola használja azokat, bizton reméljük tehát, hogy ezen nagy szakértelemmel irt tankönyvét is a jövő tanévben alkalmazni fogják. Bevezetés céljából kért tiszteletpéldányokért tessék a kiadó Szent-István-Társulathoz fordulni.

A róm. kath. papság évkönyve és nevtára. Most került ki a sajtó alól a római katolikus papság évkönyve és nevtára az 1909—10. évre. Az érdekelt körök nagy szükségét érezték e névtár új kiadásának, minthogy az utolsó — 1907. évi — kiadás már nagyon sok részben elavult s így megbizhatatlanná vált. E könyv elejétől végig csupa pontos adat és útbaigazítás. Hivatalos adatok alapján történt összeállítása folytán rendkívül értékes, sőt nélkülözhetetlen anyaggal szolgál hivatalok, plébániák, irodák, szerkesztőségek, hatóságok, iskolák, iskolaszékek, tanítók s az ipari és kereskedelmi világ számára. Ezen 34 ives kézikönyvben megtalálható a magyarországi latin és görög szertartású világi és szerzetes római katolikus papság minden egyes tagja, csoportosítva külön névszerinti és külön helyégszerinti betűrendben, minden egyes plébániának feltüntetve legfontosabb adatait (megye, utolsó pósta, vasut, táviró, kegyúr, hívek száma és nemzetisége stb.). Mindezekon kívül oly hasznos tudnivalókkal bővelkedik, melyek mindenki részére nélkülözhetelenné avatják a róm. kath. papság évkönyvét. Az évkönyv ára csinos és erős keményfűzésben hat korona, megrendelhető a kiadó Szent-István-Társulathoz és minden hazai könyvkereskedésben.

A lelkiélet könyve. Két fiatal bencés tanár, *Nagy Balázs* és dr. *Mattyasovszky Kasszián* vállalkoztak arra a merész de nemes főadatra, hogy megtanítsák az ifjúságot nemesen gondolkodni, rendszeres lelkiéletet élni, így a tökéletesedés útját megmutatni. Megirták a *Lelkiélet könyvét*, rávilágítanak arra az ösvényre, amely igazi boldogság felé vezet. Nem elméletekkel, de gyakorlati útbaigazításokkal. Nem elvontan, szárazon, tudományosan, hanem praktikusán, melegen, szeretettel. Nem szerzeteseket, remetéket akarnak nevelni, de tökéletes, *korrekt világi férfiakat*. Szokatlan, de rendkívül megkapó olvasmány ez a lelkiélet könyve. Az ember a korszellem hatása alatt idegenkedve veszi kezébe s unottan kezdi olvasni. De csak egy-két oldalon. Azután érdeklődik, azután pedig le sem teszi. Egy új, szebb világot nyit meg ez a könyv olvasója előtt, a *boldog-országot*, amelynek mindenki lakója lehet. Csak akarni kell. Erősen akarni. Aki pedig egyszer elolvassa, az elolvassa másodsor is, harmadsor is, — minden nap, — állandó jóbarátja, kísérelője, tanácsadója lesz. Ezt akarják a szerzők, ezért célgoztak, ez volt céljuk. Aki a *Lelkiélet könyvét* forgatja, az jótanácsait meg is fogadja s követi is. Így beteljesül a szerzők vágya, hogy jobb, boldogabb nemzedék lesz a hazában, az Egyházban. A lelkiélet könyve négy részre oszlik. Az elsőben (Az élet célja) megmutatják szerzők az eszményt, amely felé iparkodnak a lelkek. A másodikban (Az élet tengerén) a veszélyeket tárgyalják, amelyek az ifjút az életben környékezik. A harmadik részben (Az élet fárosza) a boldogulás útját jelölik meg, míg a negyedikben (A bőségesebb élet) a már erős lélek lelki életének berendezésére oktatnak. A könyv 280 oldalas s izléses vászonkötésben ára 2 korona. Megrendelhető a Szent-István-Társulat könyvkereskedésében.

A Szirányi-család. Regény az ifjúság számára. Írta *Bokor Malvin*. A Szent-István-Társulat kiadása. Ára diszkötésben 5 korona. E könyv minden sorából kedves, benső hangulat árad. Nem kalandoz ez a regény a képzelet nem létező világában, ami hiú illúziókba ejthetné az ifjú lelket, hanem az életet, a valóságot tárja elénk igazán, hiven. Mintha bizony az ifjúságot az élethől mindig valami ismeretlen mesevilágba kellene vezetni, hogy gyönyörködjék, mintha nem lehetne előtte az élet valóságait fellebbenteni. Bokor Malvin könyvének sorai a mai élethől fakadtak. És

nem látjuk benne sivárnak az életet, hanem valami felemelő és megnyugtató, szelíd hit lebeg ragyogva felénk még a küzdésből, még a csalódásból, fájdalomból is. *A munka és a szeretet* kultusza sugárzik le a könyv lapjairól s körük sorakozik erkölcsi érzésvilágunk minden nemesebb eszméje: a hit, megnyugvás, az életnek józan átértése, a haza és a család eszméje s szemben velük ott látjuk az élet hiú tevédeleit, illuzióit is, hogy annál szembeszökőbben érvényesüljön a jó, a szép, a nemes. Bátran adhatják Bokor Malvin könyvét mindkét nembeli ifjúságunk kezébe: tiszta, a realis élettel is megegyeztethető idealizmust, józan életnézetet is tanulhat belőle. Ma, mikor ifjúsági irodalmunk olyan gondos, olyan óvatos ápolásra szorul a modern irodalom kínóvéseivel szemben, nem tudjuk eléggé dicsérni az olyan nemes irányt, amelyet ez a könyv kifejez. Gyöngéd, szeretettel kézzel írta az író ez a könyvet s érezzük, hogy minden sorát a lelke sugallta. A könyv illusztrálva is van. Bérnállási ajándékul rendkívül alkalmas.

A Zászlónk új száma igen sikerült illusztrációkban ismerteti Jeanne d'Arc élettörténetét: a pókok titkairól mond el elmés megfigyeléseket dr. Papp Dezső, a konstantinápolyi eseményekről pedig Issóf Alajos irt képekkel tarkított érdekes cikket. Sik Sándor folytatja a kuruckorban játszó regényét, azonkívül csinos verset is irt az új számba, *Dongó* finomlé szatirát tleset el a diákeletről. *Kölcös* pedig tréfas hősköltevényét éneklit-vább. Szép megemlékezés szól Körösi Csoma Sándorról, azonkívül egész sereg apróság egészíti ki a lapot. Megnyelésre különösen érdemes a Zászlónknak az a része, melyet maguk a diákok töltenek be verseikkel, természetani cikkeikkel, rajzaikkal. A Zászlónk előfizetési ára évi 2 korona. Megrendelhető VII. kerület, Damjanich-utca 50. szám alatt.

Brenner Tivadár pilisceszabai kántor már a «18. mű» hangzatos jelzésével adta ki «Két eredeti magyar dal» című egykoronás szerzeményét: ezek jóízű népies magyar nóták, szövegüket is ő maga írta. A «Bánat nyomja a szívemet» egészséges durbán szól: a «Feljött a hold» melancholikája ellenállhatatlan, ez a nóta egyszerűség mellett is igen szép. A ciklust hiú szeretettel ajánlják a derék szerző. Másik «Két eredeti magyar dal» című ciklusa szintén egy korona: bizományosa Budapestén Zala Mór. A Gottier Lajosnak ajánlott dalokat Agost Arzén alkalmazta zongorára. A lassú esardásnak való «Édes anyám, házasodni szertnek» kezdetű is tetszetős és talp alá való, de a «Dúl a vihar...» kezdetű bús nóta olyan szép, hogy az új nóták közt keresni kell párját. Nem utolsó dícséret a szerzőre, hogy ezeknek szövegét is maga írta. Úgy látszik, a magyar nóta mezején Brenner Tivadár olyan tehetség, a mely magyar hangzású névre és hírnévre is érdemes.

VEGYESEK.

Tanszereket és teljes iskolai berendezéseket jutányosan és előnyös fizetési feltételek mellett szállit s költségvetésekkel készséggel szolgál a Szent-István-Társulat könyvkiadóhivatala és könyvkereskedése r. t. Budapesten.

Az országos kath. Tanügyi Tanács ülése. Az országos kath. Tanügyi Tanács folyó évi június hó első felében a Szent-István-Társulat kistermében ülést tart. Amint értesülünk, ezen a gyűlésen foglalkozni fognak a kath. polgári leányiskolai tanterv-javaslatlalt és vizsgálati szabályzattal. A rendtartási szabályzat és a képzőintézetek reformtervezetét készítő albizottság jelentései után, megállapítja a gyűlés az Országos bizottság közgyűlésének tárgyrendjét és idejét.

A tanító mint közgyám. A tanítói állás megbeesülését bizonyítja azon tény, hogy *Krsák* József főtanító,

Püspökhatvan nagyközsége folyó évi május 14-én már hetedszer egyhangulag közgyámnak választotta.

Siketnémák felvétele. A siketnémák hevesmegyei (e. ri) intézetébe a jövő 1909/1910. tanévre több ingyenes, félfizetéses és egész fizetéses siketnéma gyermek vétetik fel. A kérvények f. év június 30-ig adandók be a fent jelzett intézet igazgatóságához. Bővebb felvilágosítást készséggel ad az igazgatóság.

Szerkesztői üzenetek.

G. V. A vasuti jegyért beadott kérvényt még nem intézte el a kereskedelemügyi miniszter. — B. B. Beérkezett. Jönni fog. Az ügyet szövatésszük. — H. A. Legtöbb esetben nyugdíjas tanítóknak adományozzák. Támogatni fogjuk. — M. S. A napilapok hirdeteiseiben megtalálja a szabadalmi irodák hirdetését. Sziveskedjék azok valamelyikéhez fordulni utbaigazításért. — H. E. 1. A szabályok szerint a tanító két hittani ismétlő órára kötelezhető. 2. Az igazgató-plébános által tervezett osztálycsoportosítás teljesen indokolt. — Z. Gy. Levélben feleltünk. — F. J. Közvetítettük. — T. A. Intézkedünk. — Cs. L. M. Levélben feleltünk.

Felelős szerkesztő: Ember Károly.

Kérelem! Zavarok és késelelmek elkerülése végett minden hirdetésre vonatkozó levelet a kiadóhivatal címére — nem szerkesztőség — kérünk küldeni.

PÁLYÁZATOK.

Erdélyi egyházmegye.

Gyergyóalfalui (Csik m.) róm. kath. iskolánál tanító-női állásra pályázat hirdetik június 2. határnapra. Fizetése: község pénztárból 100 kor. és 20 korona kertilletmény. Allamsegélyből 900 kor. Kétszobás lakás. Kötelessége: az iskolaszék által kijelölt osztály vezetésé és az ismétlő leányok tanítása díjazás nélkül. *Róm. kath. iskolaszék.* 240 1-1

Kalocsai érseki megye.

Paripason (Bács m.) németajkú kántortanítói állásra pályázat hirdetik. Az állás javadalma: 1. 400 korona hava előlegekben a községi pénztárból. 2. 24 párbéri telek föld legelőjuttalékkal és adóteherrel. 3. Szabad lakás házi kerttel, melyre azonban építhet az iskola-főntartó. 4. Évenként 37½ métermázsza buza. 5. 6 öl kemény tüzelőfa. 6. 20 korona otyasütésért. 7. Stóla mintegy 250 korona. Azonkívül a törvényes korpótlék. Pályázhatni június hó 17-ikéig, amely napon személyes megjelenés és énekpróba kívántatik. A megválasztott fizetését az iskolaév kezdetétől élvezi, amikor állását elfoglalni tartozik. A megválasztott vezzi a kántori teendőket, beteghez kíséri a lelkeszt, otyát süt és az egyházi éneket tanítja úgy a mindennapi, mint az ismétlőiskolában is. Vezetni az iskolaszék által neki beosztott mindennapi és ismétlőiskola osztályait és tagjává lesz az újvidék-palánkai római katolikus tanítóegyesületnek. Bármely akadályoztatás esetén megfelelő helyettesről maga gondoskodik a kántori teendőkben. Ha a kántortanítói állásra az itt helyben működő tanító választatnék meg, úgy akkor a fenti határidővel ezen tanítói állásra is pályázat hirdetik. Javadalma: 1. 1020 korona a községi pénztárból hava előlegekben és a törvényes korpótlék. 2. Lakbér 200 korona. Kötelessége a kijelölt mindennapi és ismétlőiskola osztályait magyar nyelven tanítani, amellet az azonban németül is kell tudnia. Szük-

ség esetén helyettesíti a kántort, mely esetben rövidebb helyettesítésnél az esedékes stólát kapja, hosszabb akadályoztatás esetén pedig maga a kántor kölesönös megegyezésre fizeti a helyettesítést. Epen ezért a választásnál előnyben részesül az, aki valamiképen bizonyítani tudja, hogy a kántori teendőkben jártas. Az állás csak a jövő iskolaév elején foglalható el s attól fogva jár a fizetése is. Tagjává lesz az újvidék-palánkai róm. kath. tanítóegyesületnek. A kérvényben világosan ki- teendő, hogy a folyamodó melyik állásra pályázik. Folyamodványok a képviselőtestület és iskolaszékre, illetőleg utóbbi állásnál csak az iskolaszékre címezve *június 17-ig* nt. *Vidákovich Miklós* esperes-plébános úrhoz Bácsóvárosra küldendő.

Nyitrai püspöki megye.

Az alsóelőleci (Nyitra m.) róm. kath. kántortanítói állomásra pályázat hirdették. Jövedelme következő: kántori jövedelem egyenértéke 367 kor. 73 fillér, tanítói jövedelem az államtól kérendő 632 kor. 27 fillér, összesen 1000 korona. Tüzifa szükség szerint. Kényelmes lakás kerttel. Határidő *június 12.* délután 4 órakor Alsóelőlecon. Jelenlét kívánatos. Pályázhatnak okleveles tanítók, akik a kántori teendőkben jártasak. Fölszerelt kérvények *Hayek Vince* nyitrai esperes-plébános-hoz küldendő. 241 1-1

Veszprémi egyházmegye.

Bakonyszentivánban (Veszprém m.) róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdették. Jókárban levő teljes lakáson és gazdasági épületeken, kerten és 1/2 hold szőlőn kívül az 1893. évben fölvetett javadalma- zási jegyzőkönyv alapján 1344 kor. 2 fillér. Minthogy az összes egyházi énekek németül tartatnak, a német nyelv tudása megkívántatik. Csakis okleveles pályázhat. Személyes megjelenés megkívántatik, mert a választás az énekpróba után lesz. Kérvények *június 16-ig* küldendő. Választás június 17-én reggel 9 órakor lesz. Az állás szeptember 1-én foglalandó el. Pápateszér (pósta ugyanott). *Gerstner Ignác* plébános. 242 1-1

Tanítónők, kik a szünidőt Budapesten töltik, úri- nőnél ellátást nyerhetnek utcai szobákkal az Iparművé- szeti múzeum mellett, Rákos-utca 13., III. em. 17. 239 2-2

Stampay ének- és imakönyve,

(XV. kiadás. 256 oldal. 24 oldalas kotta ingyen!) amely 30 és 50 filléres kötetekben, tízre egy ingyen- példánnyal kapható **Köbölkúton**, Esztergom megyé- ben, jövő évben áremelés nélkül bővíve lesz. Szíves hozzászólások május végéig kéretnek. 162 10-12

Orgona-harmoniumokat

mindkét rendszer szerint legolcsóbban szállít

PAJKR REZSŐ ÉS TSA

Budapest, X., Delej-utca 25/B (Tisztviselőtelep.)

Pedális harmoniumok mindkét rendszer szer- rint és minden nagyságban pontos orgo- na-méretekkel templomok, szemináriu- mok részére és mint gyakorló orgonák. Bőrmentes szállítás az utolsó vasúti állomásg. Tanerőknek s lelkészeknek különös százalékengedmény. Árjegyzék ingyen és bérmentve. Részletfizetés engedé- lyezve. 93

Serétes és golyós vadászfegyverek

eredeti kitűnően szabályozott és belőtt **Browningpisz- tolyok**, revolvereket, flo- berteket és karabélyokat, **csekely havi törlesz- tésre** szállítja

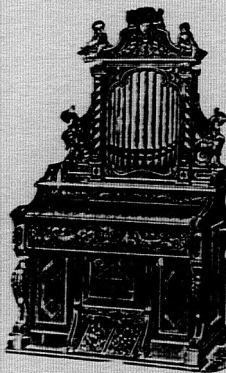

Nowotny J. fegyvergyáros,

budapesti telepe. Budapest, VI., Nagymező-u. 21. sz.

! Kérjen fegyverárjegyzéket!

41-1.

Elsőrendű légszívó-rendszerű harmo- niumok specialis beszerzési forrása — Monarchiában.

Elismert elsőrangú műreme- kek csak a Zimmermann-féle

HARMONIUMOK.

Ausztria-Magyarországi képviselője:

Hörl Nándor, Pozsony,

Ventur-utca 24. szám

ÁRJEGYZÉK INGYEN.

Főtiszt. papság és tanároknak részletfizetésre. Üzletek: Lipcse, Szt-Pétervár, Moszkva, Riga és Londonban.

Az Orsz. Kath. Magyar Iskolaegyesület szerződést kötött a Gazdák Biztosító Szövetkezetével a Kath. Egyházi Javaknak Biztosítása érdekében.

Az iskolaegyesületnek ezzel az a szándéka, hogy az összes egyházi javak: püspökségek, káptalanok, szemináriumok, szerzetesrendek vagyona, az egyes egyházmegyék területén levő templomok, isko- lák, plébániák, tanítói lakások stb. egy helyen és pedig a Gazdák Biztosító Szövetkezeténél biz- tosítsanak s az abból befolyó jutalékok az Iskolaegyesületet illessék meg kath. céljaink és érdekeink szolgálatára. Ezeknek a javaknak biz- tosításán kívül felvette munkakörébe a magánfelek- től szerzendő biztosítási ügyletek lebonyolítását is a tűz-, jég- és életágazatban. Ez utóbbiak bizto- sításait az alapszabályok szerint megalakítandó plébániai csoportok útján kívánja lebonyolítani. Amiért is felkérjük a plébános, káplán és tanító urakat, legyenek szivesek ebben a munkálkodá- sunkban bennünket támogatni. — A Gazdák Biz- tosító Szövetkezte az Orsz. Kath. Magyar Iskola- egyesülettel egyetértve egy központi irodát szer- vezett a biztosítási ügyletek lebonyolítására, ami

Budapest, VIII., Baross-utca 10. szám

(Gazdák Biztosító Szövetkezte) alatt van. érdek- lődők ide sziveskedjenek felvilágosításért fordulni, amit minden esetben mindenkinek készséggel fogunk megadni.

Az Orsz. Kath. Magyar Iskolaegyesület központi irodája.

38 18-26

A vonatok indulása Bpest k. p. udvarról.

A vonatok érkezése Bpest k. p. udvarra

VONAT-SZÁM	óra	perc	Délrelejt		VONAT-SZÁM	óra	perc	VONAT-NEVE	Délután		VONAT-SZÁM	óra	perc	VONAT-NEVE	Délrelejt	
			HOVÁ	HOVÁ					HOVÁ	HOVÁ						
311	6:50	sz. v.	Balatonfüred, Tapolca	412	12:10	sz. v.	Kiskörös	645	5:00	tszsz.	Arad, Nagyvárad, Bekreen	323	12:10	sz. v.	Gödöllő	
312	6:55	sz. v.	Hatvan	610	12:20	•	Arad, Maramarossz.	339	5:10	v. v.	Berlin, Ruttká	1005	12:15	gy. v.	Nápoly, Nizza, Róma, Fiume	
313	6:55	•	Nagykanizsa, Triest	309	12:30	•	Szombathely, Wien	309	5:30	sz. v.	Hatvan	609	12:30	sz. v.	Tovis, Arad, Maramarossz.	
314	6:55	•	Wien, Graz, Sopron	310	12:30	•	Hatvan	1707	5:45	•	M. Sziget, Stanislaw	301	12:45	gy. v.	Berlin, Ruttká	
315	6:55	gy. v.	Kassa, Csorba	269	12:50	•	Bicske	909	5:45	•	Belgrad, Bosna-Brod	7	12:50	sz. v.	Wien, Sopron, Szombathely	
316	7:00	•	Fiume, Torino, Róma	324	1:25	•	Gödöllő	607	6:05	•	Brasso, Arad	401	1:00	gy. v.	Lemberg, Munkacs	
317	7:00	•	Alrosa, Vinkovce	304	1:40	gy. v.	Fehring, Graz, Nagykanizsa	17	6:10	•	Komárom, Gyekenyos	903	1:05	•	Konstantinápoly, Bród	
318	7:05	•	Ruttká, Poprad-Felka	154	1:50	•	Kassa, Poprad-Felka	11	6:25	•	Wien, Triest	6019	1:15	•	Bukarest, Arad	
319	7:10	•	Ujtelek, Belgrad, Suda	912	1:55	sz. v.	Szabadka, B. Brod	405	6:30	•	Lemberg, Kassa	1	1:30	•	London, Paris, Wien	
320	7:10	•	Fehring, Graz, Triest	629	2:00	gy. v.	Arad, Bukarest	305	6:30	•	Maramarossziget	1901	1:40	•	Gyekenyos, Eszék	
321	7:15	sz. v.	Torbagy	4	2:05	•	Wien, Paris	319	6:50	•	Gödöllő	1501	1:50	•	Pécs, Bród	
322	7:20	gy. v.	Kassa, Lemberg	44	2:15	•	Kassa, Lemberg	911	6:50	•	Paks, Bród, Eszék	1501	1:50	•	Bartfa, Kassa	
323	7:20	•	Maramarossziget	24	2:25	sz. v.	Bicske	1505	7:00	gy. v.	Csorba, Kassa	1301	2:10	•	Graz, Fehring	
324	7:25	•	Gödöllő	312	2:30	•	Hatvan, Satoraljanjh.	1307	7:10	sz. v.	Graz, Fehring	315	3:10	sz. v.	Szerencs, Hatvan	
325	7:30	•	Belgrad, Bród, Sofia	510	2:40	•	Szolnok	907	7:20	•	Brasso, Kolozsvár	33	4:15	•	Bicske	
326	7:30	•	Arad, Brasso	1902	2:55	gy. v.	Eszék, Bosna-Brod, Gyekenyos	911	7:25	•	Szabadka	325	5:25	•	Gödöllő	
327	7:30	•	Kassa, Csorba	1922	3:05	v. v.	Paks	321	7:30	•	Gödöllő	17	5:35	•	Győr, Veszprem	
328	7:30	gy. v.	Balatonfüred, Tapolca	904	3:20	gy. v.	B. Brod, Belgrad, Konstantin.	311	7:40	•	Hatvan	505	6:40	•	Szerencs, Hatvan	
329	7:30	gy. v.	Kolozsvár, Brasso	304	3:30	•	Ruttká, Berlin	1003	7:50	gy. v.	Róma, Fiume	421	6:55	v. v.	Wien, Graz	
330	7:30	sz. v.	Munkacs, M. Sziget	3104	3:50	•	Balatonfüred, Tapolca	1509	8:10	sz. v.	Csorba, Kassa	3	7:05	gy. v.	Wien, Hatvan	
331	7:30	•	Zagrab, Fiume, Pécs	1004	4:10	•	Zagrab, Fiume	1009	8:30	•	Szolnok	305	7:10	sz. v.	Berlin, Ruttká	
332	7:30	•	Alrosa	326	4:25	sz. v.	Róma, Nizza, Nápoly	313	8:45	•	Hatvan	905	7:25	•	Brassin, Arad	
333	7:30	•	M. Sziget, Stanislaw	18	4:30	•	Komárom	1007	9:05	•	Fiume, Bród, Pécs	907	7:30	•	Belgrad, Bród	
334	7:30	•	Győr, Berlin	18	4:30	•	Győr, Sopron	913	9:40	•	Győr, Szekesfehervár	407	8:00	•	Munkacs, Maramarossziget	
335	7:30	gy. v.	Wien, Graz, Sopron	32	5:20	sz. v.	Gödöllő	307	9:50	•	Berlin, Ruttká	1009	8:15	•	Fiume, Bród, Pécs	
336	7:30	•	Bicske	308	5:40	•	Kolozsvár, Brasso	1101	9:55	gy. v.	Tapolca, Balatonfüred	1705	8:20	•	Stanislaw, M. Sziget	
337	7:30	•	Gödöllő	305	5:55	•	Ruttká, Berlin	5	10:15	•	Sopron, Győr	3350	8:30	•	Gödöllő	
338	7:30	•		306	6:05	•	Pécel	219	10:45	sz. v.	Triest, N. kanizsa, Torbagy	25	8:35	•	Bicske	
339	7:30	•		916	6:30	•	Szabadka				1507	8:45	•	Csorba, Kassa		
340	7:30	•		314	6:40	•	Hatvan				331	9:05	•	Pécel		
341	7:30	•		1609	6:55	•	Bicske				9	9:10	•	Wien, Graz, Triest		
342	7:30	•		1706	7:05	•	M. Sziget, Stanislaw				308	9:15	gy. v.	Berlin, Ruttká		
343	7:30	•		16	7:10	•	Győr, Triest				1001	9:35	•	Róma, Fiume		
344	7:30	•		316	7:25	•	Hatvan				915	9:45	sz. v.	Vinkovce, Pécs		
345	7:30	•		1912	7:45	•	Pécs, Bród				403	9:55	gy. v.	Kiskörös		
346	7:30	•		1510	8:10	•	Kassa, Csorba				905	10:00	•	(Lemberg, Munkacs,		
347	7:30	•		514	8:25	•	Szolnok				1303	10:10	•	Maramarossziget		
348	7:30	•		834	8:50	•	Gödöllő				1503	10:20	•	Sofia, Belgrad		
349	7:30	•		1006	9:00	gy. v.	Fiume, Nizza				1503	10:20	•	Graz, Fehring		
350	7:30	•		1506	9:20	sz. v.	Fehring, Graz, Triest				1503	10:20	•	Csorba, Kassa		
351	7:30	•		608	9:30	•	Arad, Brasso				1003	10:35	•	Tapolca, Balatonfüred		
352	7:30	•		1506	10:00	•	Kassa, Csorba				547	10:35	tszsz.	Nagykuta		
353	7:30	•		910	10:10	•	Belgrad, Eszék, Sarajevó				27	10:50	sz. v.	Bicske		
354	7:30	•		406	10:15	•	Lemberg, Kassa, M. Sziget				327	10:55	•	Gödöllő		
355	7:30	•		12	10:30	•	Wien, Paris				1109	11:10	•	Tapolca, Balatonfüred		
356	7:30	•		1010	10:45	•	Fiume, Nápoly				315a	11:20	•	Hatvan		
357	7:30	•		332	11:10	v. v.	Ruttká									
358	7:30	•		422	11:35	•	Hatvan, Szerencs									

A vonatok indulása Bpest ny. p. udvarról.

A vonatok érkezése Bpest ny. p. udvarra.

VONAT-SZÁM	óra	perc	Délrelejt		VONAT-SZÁM	óra	perc	VONAT-NEVE	Délrelejt		VONAT-SZÁM	óra	perc	VONAT-NEVE	Délrelejt	
			HOVÁ	HOVÁ					HOVÁ	HOVÁ						
359	7:30	sz. v.	Wien, Paris, Ostende	714	12:05	sz. v.	Szeged, Szolnok	7019	12:50	k. o. e.	Konstantin., Bukarest	167	12:05	sz. v.	Rákospalota-Ujpest	
360	7:30	sz. v.	London	4199	12:11	•	Esztergom	143	4:08	sz. v.	Rákospalota-Ujpest	159	12:55	•	Nagykanizsa	
361	7:30	sz. v.	Rákospalota-Ujpest	190	12:15	•	Rákospalota-Ujpest	145	5:25	•	Dunakeszi-Alag	133	1:20	•	Nagykanizsa	
362	7:30	•	Ersekújvár	128	12:25	•	Nagykanizsa	723	5:30	•	Cegléd	703	1:25	gy. v.	Bukarest, Bázias	
363	7:30	•	Szeged, Szolnok	114	12:45	•	Wien	725	5:45	•	Cegléd	108	1:40	•	Paris, Wien, Szombathely	
364	7:30	•	Gödöllő	162	1:00	•	Dunakeszi-Alag	4101	5:50	•	Esztergom	503	1:50	•	Kolozsvár, Tovis,	
365	7:30	•	Esztergom	41149	1:50	•	Piliscsaba	139	6:00	•	Nagykanizsa					
366	7:30	•	Lajosmizse, Kiskunm.	504	2:00	gy. v.	Szolnok, Kolozsvár	505	6:10	•	Lajosmizse	4107	2:05	sz. v.	Esztergom	
367	7:30	•	Rákospalota-Ujpest	326	2:15	sz. v.	Brasso, Szatmar-Veneti	147	6:15	•	Rákospalota-Ujpest	161	2:25	•	Dunakeszi-Alag	
368	7:30	•	Nagyvárad, Arad	104	2:15	•	Parkany-Nána	721	6:20	•	Szolnok, Cegléd	163	3:00	•	Rákospalota-Ujpest	
369	7:30	•	Brasso, Nagyszombat	104	2:15	•	Rákospalota-Ujpest	407	6:35	•	Berlin, Zsolna	6507	3:20	•	Kecskem., Lajosmizse	
370	7:30	•	Karlsruhe	498	2:20	•	Esztergom	217	7:05	tszsz.	Parkany-Nána	163a	4:00	•	Rákospalota-Ujpest	
371	7:30	•	Zsolna, Berlin	106	2:30	gy. v.	Wien, Paris	709	7:15	sz. v.	Bukarest, Bázias	713	4:05	•	Szeged, Szolnok	
372	7:30	•	Nagyszombat, Wien	129	2:35	sz. v.	Galánta	727	7:25	•	Cegléd	127	4:10	•	Nagy-Maros	
373	7:30	•	Dunakeszi-Alag	704	2:40	gy. v.	Bukarest, Bázias	501	7:30	gy. v.	(Bukarest, Kolozsvár,	4109	5:10	•	Esztergom	
374	7:30	•	Lajosmizse, Karauzse	722	2:45	sz. v.	Cegléd	149	7:35	sz. v.	Maramarossziget	215	5:30	tszsz.	Ersekújvár	
375	7:30	•	Bázias	6504	2:50	•	Lajosmizse, Kecskem.	117	7:40	•	Rákospalota-Ujpest	165	5:38	sz. v.	Rákospalota-Ujpest	
376	7:30	•	Nagykanizsa	164	3:10	•	Rákospalota-Ujpest	117	7:40	•	Paris, Wien	1357	5:45	•	Nagykanizsa	
377	7:30	•	Esztergom	106	4:10	•	Rákospalota-Ujpest	4101	7:45	•	Esztergom	115	5:55	•	Wien, Berlin	
378	7:30	•	Wien, Berlin	190	4:20	•	Nagykanizsa	6501	7:50	•	Kecskem., Lajosmizse	707	6:35	gy. v.	Bukarest, Bázias	
379	7:30	•	Rákospalota-Ujpest	710	4:30	•	Szeged	151	7:55	•	Gödöllő	167	7:00	sz. v.	Rákospalota-Ujpest	
380	7:30	•	Bukarest, Bázias	308	5:15	gy. v.	Wien	131	8:10	•	Parkany-Nána	105	7:10	gy. v.	Wien	
381	7:30	•	Lajosmizse, Kecskem.	138	5:20	sz. v.	Szolnok	719	8:25	•	Kiskunfelegyhaza	711	7:40	sz. v.	Temesvár, Bázias	
382	7:30	•	Rákospalota-Ujpest	124	6:05	•	Rákospalota-Ujpest	123	8:45	•	Parkany-Nána	4113	8:10	•	Piliscsaba	
383	7:30	•	Nagykanizsa	124	6:25	•	Parkany-Nána	1403	9:30	•	Berlin, Zsolna, Pozsony	137	8:10	•	Nagykanizsa	
384	7:30	•	Cegléd	524	6:30	•	Cegléd	705	9:20	gy. v.	Szeged	169	8:55	•	Dunakeszi-Alag	
385	7:30	•		4110	6:40	•	Esztergom	1403	9:30	•	Berlin, Zsolna, Pozsony	125	8:50</			